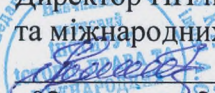

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту історії, права
та міжнародних відносин
 Ю.В. Подрез
«02» вересня 2024 р.

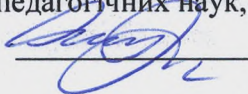
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПУБЛІЧНЕ МОВЛЕННЯ ІМІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ
В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИКА**

**Галузь знань 29 Міжнародні відносини
Спеціальність 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії
Освітньо-професійна програма Міжнародні відносини**

**Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мова навчання українська**

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права та
міжнародних відносин
«02» вересня 2024 р.

Голова Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

Суми – 2024

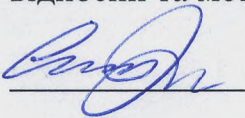
Розробник:

Ціватий В.Г., кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Моцак С.І., к. пед. н., доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3 (у 2-му семестрі – 3 кредити)	Освітній рівень: бакалавр	Обов’язкова
		Рік підготовки:
		I-й
		Семестр
2		
Лекції		
6 год.		
Практичні, семінарські		
10 год.		
Лабораторні		
-		
Самостійна робота		
74 год.		
Консультації:		
0 год.		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин – 90 год.		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна **«Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника»** входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки) спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії з акцентом на вивченні міжнародно-політичних і дипломатичних аспектів публічного мовлення і міжкультурної комунікації.

Актуальність курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» зумовлена необхідністю вивчення практичних аспектів публічного мовлення і міжкультурної комунікації як у сфері дипломатії України, так – і дипломатії іноземних держав, а також особливостей їх історичного розвитку та сучасних інновацій (сторітеллінг; soft skills та ін.). Курс є важливою складовою підготовки фахівців у галузі міжнародних відносин, зокрема з таких питань, як забезпечення міжнародної комунікації, поширення позитивного іміджу держав у публічному просторі, а також інформаційне, аналітичне і практичне забезпечення реалізації зовнішньополітичного курсу держави публічним інструментарієм (інструментами дипломатії) та інструментами міжкультурної комунікації.

Предметом навчальної дисципліни «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» є діяльність зовнішньополітичних відомств і дипломатичних служб держав і державних утворень, публічних особистостей і фахівців у сфері міжнародних відносин у питаннях публічного мовлення та міжкультурної комунікації, щодо міжнародно-політичного забезпечення сприятливих зовнішніх умов для процесів державотворення й модернізації держави.

Метою курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» є формування публічної мовленнєвої, комунікативної, міжкультурної та риторичної компетентності студентів (здобувачів вищої освіти), розвиток їх як публічних особистостей, які майстерно володіють мистецтвом публічного мовлення, а також ознайомлення здобувачів із практикою налагодження й застосування дипломатичних контактів (переговорів, конференцій, самітів на вищому рівні тощо) для вирішення українського питання, персональним внеском окремих вітчизняних державно-політичних діячів у світову публічну політику й дипломатичні зносини.

Основними завданнями вивчення курсу є:

- ознайомлення здобувачів із категорійно-понятійним апаратом курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника»;
- формування у студентів (здобувачів вищої освіти) категорійно-понятійного апарату з публічного мовлення та міжкультурної комунікації, зокрема: розуміння суті та опанування теорією, історією і практикою мистецтва красномовства, орієнтування в науковій термінології, теорії і методиці практичної риторики та міжкультурної комунікації;

- формування вмінь здобувачів вищої освіти системно й історично аналізувати головні традиції та тенденції, які мали місце в галузі становлення й розвитку практичної риторики (мистецтва красномовства) у вітчизняній та світовій риторичній традиції, опанування методикою складання індивідуальних та колективних презентацій та публічних виступів;

- формування практичних навичок і професійних компетентностей у сфері публічного мовлення і міжкультурних комунікацій наступного характеру: засвоєння елементів риторичних технік і моделей публічного мовлення, вміння у своїй професійній діяльності ефективно застосовувати мовленнєву комунікацію та публічні виступи і промови (тости), набуті навички роботи із науковою і професійною літературою у сфері публічного мовлення і міжкультурної комунікації, практичної риторики та публічного мовлення, розуміння значення традицій, звичаїв та особливостей публічного мовлення для процесу міжкультурної комунікації;

- формування професійних компетентностей застосовувати практичні прийоми організації ефективного публічного мовлення, можливості доречного їх застосування, правила складання текстів виступів різних жанрів відповідно до комунікативної ситуації, виробляти свій власний (індивідуальний) ораторський стиль і модель поведінки публічного промовця (міжнародника-професіонала);

- збагачення здобувачів знанням кращих традицій і повчальних уроків публічних промов у світовій та вітчизняній дипломатії та комунікативних практиках у сфері міжнародних відносин;

- допомога здобувачам в усвідомленні значимості публічного мовлення і міжкультурних комунікацій у забезпечення процесу розроблення і здійснення зовнішньополітичного курсу та дипломатичних практик України;

- формування національної самосвідомості, становлення професійного мислення здобувачів у сфері міжнародних відносин;

- формування у здобувачів умінь використовувати публічне мовлення, міжкультурні комунікації та міжнародно-політичну й історичну інформацію в майбутній фаховій роботі у сфері міжнародних відносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних (фахових) компетентностей спеціальності:**

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК15. Здатність здійснювати фахову діяльність з дотримання етично-протокольних норм та врахуванням етнокультурних особливостей національної дипломатії країн світу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна **«Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника»** входить до переліку обов'язкових компонент освітньо-професійної програми. Дисципліна спирається на вивчення таких навчальних курсів, як «Історія та культура України», «Українська діаспора в міжнародних відносинах», «Теорія міжнародних відносин». Знання, отримані в результаті вивчення курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» можуть бути використані надалі під час вивчення дисциплін: «Теорія і практика дипломатії», «Дипломатичний протокол і етикет», «Дипломатія іноземних держав», «Теорія і практика переговорів»,

«Службове та дипломатичне листування», «Зовнішня політика і дипломатія сучасної України».

3. Результати навчання за дисципліною

Для засвоєння дисципліни «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» студенти мають знати визначальні тенденції світової історії та історії України, категорії теорії держави і права, історії та теорії міжнародних відносин, дипломатичної та консульської служби. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

ПРН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

ПРН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхні точки зору.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Поточний контроль													Разом	Сума	
РОЗДІЛ 1. РОЗДІЛ 2.												Лекції			ІНДЗ
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	Л	ІНДЗ	75	100
Поточний контроль															
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10		
Контроль самостійної роботи, ситуаційні завдання (залік)													25		

4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» використовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного контролю, контролю виконання самостійної роботи та виконання індивідуального творчого завдання.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **75 балів:** участь у *семінарах (практичних заняттях)* – підготовка та виступ з усними доповідями, участь в обговоренні дискусійних питань,

виконання практичних завдань, презентацій, тощо; відвідування лекцій і виконання індивідуальних творчих завдань, підготовка есе, виконання тестів.

- **25 балів: самостійне** опрацювання теоретичного матеріалу, робота з джерелами, нормативно-правовими актами, виконання тестів і ситуаційних завдань (залік).

Разом – **100 балів.**

Оцінювання результатів роботи здобувача вищої освіти здійснюється за наступними критеріями:

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	- здобувач вищої освіти упевнено оперує обсягом навчального матеріалу і застосовує його для розв’язання проблем; - самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; - може характеризувати та аналізувати історичну інформацію; - співвідносити події та процеси за періодами на основі наукової періодизації історичної науки; - студент виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати матеріал, наводити чисельні приклади; - вільно користується тематичними картами; - розуміє основні тенденції розвитку зовнішньо-політичних проблем України.
82 - 89	- здобувач вищої освіти загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - здобувач вищої освіти робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - дає загальну характеристику подій (причини, наслідки, значення); - встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв’язки між ними.
74 - 81	- здобувач вищої освіти загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - не достатньо повно дає характеристику подій (причини, наслідки, значення); - на посередньому рівні встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв’язки між ними.

64 - 73	- здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами.
60 - 63	- здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами.
35-59	- здобувач вищої освіти дуже слабо володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - впізнає постать чи подію лише за детальним описом; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).
1 - 34	- здобувач вищої освіти зовсім не володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - не впізнає постать чи подію; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).

Оцінювання індивідуального творчого завдання здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту

діяльності		(роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

5. Засоби діагностики результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни **«Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника»** здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний, підсумковий семестровий контроль. Рівень навчальних досягнень здобувачів оцінюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання семінарських занять, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання здобувачем індивідуального завдання у вигляді творчого завдання.

Підсумковий модульний контроль передбачає складання колоквіуму за змістовним модулем. Колоквіум проводиться в усній формі та включає два теоретичні запитання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з історії української дипломатії.

Тестовий контроль передбачає підготовку спеціальних тестових завдань, виконання (чи невиконання) яких вказує на наявність (або відсутність) у здобувача вищої освіти певних знань, умінь.

Індивідуальне творче завдання передбачає виконання здобувачами вищої освіти різних форм творчих завдань (есе, презентація, тези конференції, тощо).

Підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю є залік.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни **«Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника»** приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти

значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

Питання для підсумкового контролю (залік):

1. Публічне мовлення і міжкультурна комунікація як види наука і навчальна дисципліна (навчальні дисципліни). Співвідношення культури мовлення, риторики та ораторського мистецтва.
2. Зв'язок публічного мовлення з іншими дисциплінами. Значення ораторського мистецтва і майстерності публічних виступів для міжнародника (виступів у сфері міжнародних відносин).
3. Роль ритора в античному суспільстві. Демосфен як оратор. Навести приклади демосфенового стилю.
4. Виникнення і розвиток риторики і публічного красномовства в Давній Греції. Сократ як оратор. Платон як оратор.
5. Публічне красномовство в Стародавній Греції. Аристотель і його внесок у публічне красномовство.
6. Софісти і логографи та їх внесок у публічне красномовство Стародавньої Греції.
7. Римський період розвитку античного публічного красномовства. Цицерон як оратор і публічний промовець.
8. Загальна характеристика основних розділів класичної риторики (інтенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція).
9. Алгоритми і моделі публічного мовлення. Закони риторики та їх загальна характеристика.
10. Функція публічного мовлення та ораторства в сучасному світі. Неориторика.
11. Розвиток українського публічного красномовства. Київська школа риторики. Феофан Прокопович.
12. Роди, види і жанри публічного красномовства та їх загальна характеристика.
13. Церковне публічне красномовство та його жанри.
14. Публічне красномовство і риторика Київської Русі. «Повчання» Володимира Мономаха.
15. Суспільно-побутове красномовство. Ювілейна промова, привітальне слово, тост (публічні тости).
16. Методика та етапи підготовки промови.
17. Структура ораторського твору або публічної промови.
18. Логічні та емоційні засади публічної промови. Уміння переконувати.
19. Елементи художності та літературні прийоми в мові публічного оратора.
20. Поняття про художній образ під час публічних виступів.
21. Стил ораторського твору. Поняття про авторський стиль публічного виступу.
22. Публічна промова у сфері міжнародних відносин. Предмет

публічної промови на міжнародну тематику у бізнес-структурі.

23. Академічне публічне красномовство (його структура і мовні ознаки).

24. Діалогічне публічне красномовство.

25. Мистецтво ведення діалогу.

26. Полеміка, дискусія, диспут.

27. Політичне публічне красномовство. Парламентська та мітингова промови.

28. Функція публічної промови та ораторства в сучасному світі.

29. Церковне і суспільно-побутове публічне красномовство.

30. Звуковий рівень тексту. Орфоепічні норми мови для публічних промов.

31. Літературна норма. Лексичний рівень тексту для публічної промови.

32. Культура мови публічного оратора.

33. Зовнішня культура публічного оратора.

34. Дрес-код і вигляд публічного оратора.

35. Міміка, погляд, жести публічного оратора.

36. Голос публічного оратора. Місце проведення публічної промови (виступу із публічною промовою).

37. Види публічних промов та їх загальна характеристика.

38. Засади і функції публічної промови у сфері міжнародних відносин.

39. Публічна промова: спілкування з аудиторією, встановлення контактів, та утримання уваги.

30. Страх публічних виступів. Як перебороти страх?

33. Артикуляція та дикція під час публічної промови.

34. Артикуляційна гімнастика: загальна характеристика.

35. Дихальна гімнастика: загальна характеристика.

36. Ораторська гімнастика (артикуляційна гімнастика, гімнастика для голосу, дихальна гімнастика та ін.): види, особливості, індивідуальні особливості.

37. Скоромовки і чистомовки у сфері публічних виступів.

38. Мистецтво публічної полеміки (публічної суперечки).

39. Мистецтво публічних дискусій: характеристика і специфіка.

40. Прийоми маніпулювання в суперечках та під час публічних виступів.

41. Академічне красномовство. Основні жанри.

42. Публічний виступ на семінарському (практичному) занятті.

43. Особливості наукової публічної дискусії.

44. Форми діалогу зі слухачами: колоквіум, дискусія, диспут.

45. Парламентська та мітингова публічні промови.

46. Ювілейна публічна промова, привітальне публічне слово, публічний тост (публічні тости).

47. Міжкультурна комунікація: види, типи, характеристика.

48. Міжкультурна комунікація у сфері міжнародних відносин.

49. Міжкультурна комунікація в іншомовному середовищі, публічний виступ іноземною мовою.

50. Модель міжкультурного спілкування: національні і регіональні особливості.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни **«Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника»** складається з двох модулів, які в цілому висвітлюють теоретичні і практичні засади публічного мовлення і міжкультурної комунікації у сфері міжнародних відносин.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника».

Інституціональна історія публічного мовлення. Поняття про публічне мовлення, риторику, красномовство й ораторське мистецтво. З історії риторики та публічного красномовства. Усне слово Г.С. Сковороди. Видатні промовці та лектори XIX ст. (І. Франко, М. Драгоманов, О. Потебня). Теоретичні основи міжкультурної комунікації.

Тема 2. Риторичний аспект публічного мовлення. Техніки і технології публічного мовлення.

Типи сучасного публічного мовлення: міжнародно-політичне, дипломатичне, суспільно-політичне, судове, академічне, церковне, урочисте. Загальна характеристика кожного типу. Види промов. Види тостів. Загальні правила підготовки промов різних видів. Робота над вибором теми промови. Добір матеріалу. Раціональні способи опрацювання матеріалу. Техніки і технології публічного мовлення.

Тема 3. Мовленнєва діяльність публічної особи.

Суть і культура публічного спілкування. Умови ефективної комунікації.

Тема 4. Культура ведення публічного спору.

Полеміка. Культура спору. Види спору. Логічна структура спору. Засоби спростування аргументів опонента. Дискусія. Особливості підготовки та проведення дискусій.

Тема 5. Оратор (публічний оратор) і вимоги до нього.

Оратор і аудиторія. Особистісні риси управлінця-оратора Публічний промовець у сфері міжнародних відносин. Управлінський мовленнєвий етикет. Подолання страху перед аудиторією. Засоби привертання й утримання уваги аудиторії. Вихід із непередбачених ситуацій. Дрес-код публічного промовця (оратора) у сфері міжнародних відносин.

Тема 6. Партнерський публічний діалог.

Вироблення вмінь партнерського публічного діалогу. Практикум-ситуація «Один день із життя публічної особи у сфері міжнародних відносин».

Тема 7. Діалогічне публічне красномовство.

Поняття про еристику та евристику. Дискусія, полеміка, диспут, дебати, спір.

Тема 8. Основи ведення публічних дебатів і ділової публічної бесіди.

Основи полемічної публічної майстерності. Майстерність ділової публічної бесіди. Публічні дебати у сфері міжнародних відносин.

Тема 9. Слухання й обговорення публічних виступів, аналіз публічних виступів у сфері міжнародних відносин.

Публічний виступ. Етапи підготовки до публічного виступу. Критерії оцінювання та аналізу публічних виступів.

Тема 10. Публічне мовлення, акторська майстерність і міжкультурна комунікація у сфері міжнародних відносин.

Особливості підготовки, алгоритми і моделі публічного мовлення і міжкультурної комунікації у сфері міжнародних відносин і практичної дипломатії.

Тема 11. Модель, алгоритми та етапи публічного виступу в професійній діяльності міжнародника.

Етапи підготовки, алгоритми і моделі публічне мовлення. подолання страху (страхів) публічних виступів.

Тема 12. Модель міжкультурної комунікації: глобальні, національні та регіональні особливості.

Особливості підготовки, алгоритми і моделі публічного мовлення і міжкультурної комунікації при публічних виступах іноземною мовою, або в іншомовному середовищі.

Тема 13. Практикум з підготовки усної промови та презентації. Презентація як різновид публічного виступу. Типи презентацій.

Основні правила і вимоги до підготовки презентації. Види презентацій. Технічне оснащення презентацій.

Тема 14. Міжкультурна комунікація і мовленнєва поведінка (моделі мовленнєвої поведінки) у різних комунікативно-мовленнєвих і професійних ситуаціях.

Моделі міжкультурної комунікації. Типологія міжкультурної комунікації Особливості міжкультурної комунікації в професійній діяльності міжнародника. Міжкультурна комунікація в дипломатичних практиках. Національні особливості міжкультурної комунікації в практиках дипломатичного протоколу та етикету міжнародної ввічливості.

Тема 15. Соціально-психологічні закони спілкування оратора й аудиторії. Моделі поведінки в кризових (некомфортних, проблемних) ситуаціях.

Психологія публічного виступу. Особливості психологічного впливу на аудиторію. Техніки НЛП і публічні виступи. Психологічний контакт із аудиторією. Моделі поведінки в кризових (некомфортних, проблемних)

ситуаціях і психологічних дискомфортах. Види і техніки психологічного аутотренінгу. Психологія та моделі психологічної поведінки в міжкультурному спілкування. Психологія для фахівців у сфері міжнародних відносин та дипломатів: професійна майстерність і особливості професії.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	у тому числі					
	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника».	8	2				6
Тема 2. Риторичний аспект публічного мовлення. Техніки і технології публічного мовлення.	4					4
Тема 3. Мовленнєва діяльність публічної особи.	6	2				4
Тема 4. Культура ведення публічного спору.	4					4
Тема 5. Оратор (публічний оратор) і вимоги до нього.	6					6
Тема 6. Партнерський публічний діалог.	4					4
Тема 7. Діалогічне публічне красномовство.	4					4
Тема 8. Основи ведення публічних дебатів і ділової публічної бесіди.	6					6
Тема 9. Слухання й обговорення публічних виступів, аналіз публічних виступів у сфері міжнародних відносин.	4					4
Тема 10. Публічне мовлення, акторська майстерність і міжкультурна комунікація у сфері міжнародних відносин.	6	2				4
Тема 11. Модель, алгоритми та етапи публічного виступу в професійній діяльності міжнародника.	6		2			4
Тема 12. Модель міжкультурної комунікації: глобальні, національні та регіональні особливості.	8		2			6

Тема 13. Практикум з підготовки усної промови та презентації. Презентація як різновид публічного виступу. Типи презентацій.	8		2			6
Тема 14. Міжкультурна комунікація і мовленнєва поведінка (моделі мовленнєвої поведінки) у різних комунікативно-мовленнєвих та професійних ситуаціях .	8	0	2			6
Тема 15. Соціально-психологічні закони спілкування оратора й аудиторії. Моделі поведінки в кризових (некомфортних, проблемних) ситуаціях.	8	0	2			6
Консультація	0				0	0
Разом за II семестр	90	6	10		0	74
Всього за рік	90	6	10		0	74

7.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Предмет і завдання курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація».	2 год.
2.	Мовленнєва діяльність публічної особи.	2 год.
3.	Публічне мовлення, акторська майстерність і міжкультурна комунікація у сфері міжнародних відносин.	2 год.
4.	Міжкультурна комунікація і мовленнєва поведінка (моделі мовленнєвої поведінки) у різних комунікативно-мовленнєвих і професійних ситуаціях.	0 год.
5.	Соціально-психологічні закони спілкування оратора й аудиторії. Моделі поведінки в кризових (некомфортних, проблемних) ситуаціях.	0 год.
Разом		6 год.

7.4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Риторичний аспект публічного мовлення. Техніки і технології публічного мовлення.	0 год.
2.	Оратор (публічний оратор) і вимоги до нього.	0 год.
3.	Модель, алгоритми та етапи публічного виступу в професійній діяльності міжнародника.	2 год.
4.	Модель міжкультурної комунікації: глобальні, національні та регіональні особливості.	2 год.
5.	Практикум з підготовки усної промови та презентації. Презентація як різновид публічного виступу. Типи презентацій.	2 год.

6.	Соціально-психологічні закони спілкування оратора й аудиторії. Моделі поведінки в кризових (некомфортних, проблемних) ситуаціях.	2 год.
7.	Соціально-психологічні закони спілкування оратора й аудиторії. Моделі поведінки в кризових (некомфортних, проблемних) ситуаціях.	2 год.
Разом		10 год.

7.5. Самостійна робота

Види самостійної та індивідуальної роботи	Рекомендована література	Форми контролю та звітності
<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	Конспект лекцій	Експрес опитування
Підготовка до семінарських завдань	документи – 1-9 базова – 11-20 допоміжна – 21-50 інформаційні ресурси довідкова література	Усне опитування, тематичне тестування
Самостійне опанування тем курсу	документи – 1-9 базова – 11-20 допоміжна – 21-50 інформаційні ресурси довідкова література	тематичне тестування, підготовка індивідуального творчого завдання
Завдання для підвищення рейтингу студентів		
Виступ по темі індивідуального творчого завдання	допоміжна література	захист
Участь у студентських конференціях	базова література	стаття

8. Рекомендовані джерела інформації

Документи і нормативно правові акти:

1. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. (офіційний текст) К.: ПАЛИВОДА А. В., 2022. 72 с.
2. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. 18 квітня 1961 р. // УРСР у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. К., 1966.
3. Віденська конвенція про консульські зносини. 24 квітня 1963 р. // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. – К., 1996.

4. Закон України «Про державну службу», від 10.12.2015, №889-VIII (у редакції від 01.01.2023р.; редакція відбудеться 31.03.2023р.).
5. Закон України «Про дипломатичну службу», від 07.06.2018, № 2449-VIII (у редакції від 01.01.2022р.).
6. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», від 01.07.2010, № 2411-VI (у редакції від 08.07.2018р.; редакція відбудеться 31.03.2023р.).
7. Положення про Державний Протокол та Церемоніал України від 22 серпня 2002р. (у редакції від 15.02.2010р.).
8. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном // Розпорядження Президента України від 22 жовтня 1992 р. № 166/92.
9. Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв МО в Україні, затверджене постановою КМ України від 27 лютого 1995 р. (у редакції від 02.11.2017р.).
10. Указ президента України від 22 серпня 2002 р. «Про Державний Протокол і Церемоніал України». Положення про Державний Протокол та Церемоніал України (у редакції від 15.02.2010р.).

Основні:

1. Афанасьєва Л.І. Основи красномовства: навчально-методичний посібник. 4-е вид., доп. і переробл. Кропивницький, 2022. 136 с.
2. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво. Підручник. Вид. 3-тє, допов. Київ: Алерта, 2021. 250 с.
3. Куньч З.Й. Риторика: підручник. 2-ге вид., доп. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 296 с.
4. Меєр Ерін. Культурна карта. Бар'єри міжкультурного спілкування в бізнесі / пер. з англ. Ольга Дубчак. Київ: Наш Формат, 2020.
5. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище. Курс лекцій. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 176 с.
6. Пентиліук М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навчальний посібник. Київ, ЦУЛ, 2020. 224 с.
7. Риторичний практикум: навч. посібник / З.Й. Куньч, Г.П. Городиловська, Я.Б. Турчин, О.Г. Литвин, Л.В. Харчук, Н.І. Голубінка, Т.Я. Конівіцька, І.Б. Ментинська. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018.
8. Ціватий В.Г. Публічне мовлення, дипломатична риторика і міжкультурна комунікація у сфері міжнародних відносин та етикетних практик: інституціональний, міжнародно-інформаційний та політико-дипломатичний дискурси. Трансформація суспільних відносин в умовах цивілізаційних змін: Монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2023. Розділ. 4.7. С. 337-363.
9. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.
10. Ясинок М.М., Ясинок Д.М. Судові дебати: право, психологія, риторика. Видання третє. Київ: Алерта, 2022. 176 с.

Додаткові:

1. Артёмов І.В., Віднянський С.В. та ін. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014-2022рр.): монографія. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 284 с.
2. Асташенкова Д.К. Міжнародні візити та переговори: організація і протокольний супровід: навч. Посібник. Дипломатична академія України при МЗС України. – Київ, 2020. 88с.
3. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ, 2019. Видання друге, істотно доповнене. 208с.
4. Дорош Л. О., Івасечко О. Я., Турчин Я. Б. Зовнішня політика України. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 348 с.
5. Єлісєв Ю.П. Ораторське мистецтво : постановка голосу й мовлення: навч. посібник. – К.: Атіка, 2008.
6. Зарицька В.В. Психологія конфлікту. Навчальний посібник. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 380 с.
7. Іванець Т. М. Соціологія міжнародних відносин: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 232 с.
8. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Серія «Історія та політика». Харків: Віват, 2020. 256 с.
9. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 178 с.
10. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів: Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 200 с.
11. Резніченко В.І. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. – К., 2003.
12. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. – Львів., 2019. – 3-є вид., Львів.
13. Сагач Г.М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: навч. посібник. – К.: Зоря, 2003.
14. Сагач Г.М. Риторика: навч. посібник для студентів серед. і вищ. навч. закладів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000.
15. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура. Діловий етикет. – К.: Знання, 2006.
16. Тихомирова Є.Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів. Підручник (стереотипне видання). Суми: Університетське видання, 2023. 240 с.
17. Тодоров І.Я. Євроатлантична інтеграція: історія та сучасність. Навчальний посібник. Ужгород – Київ, 2023. 360 с.
18. Требін М.П., Клімова Г.П. Ораторське мистецтво. Підручник. Харків: Право, 2015. 208 с.
19. Турчин Я. Б., Дорош Л. О., Івасечко О. Я. Дипломатична та консульська служба. Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 332 с.

20. Хоменко І.В. Еристика : підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2008.
21. Ціватий В.Г. Дипломатія і підготовка дипломата ХХІ століття: традиції, інновації, моделі. Науковий вісник Дипломатичної академії України. Київ, 2004. Вип. 10. Ч. І. С. 11-31.
22. Ціватий В.Г. Європейська та українська дипломатична практика і протокол. - К., 2001.
23. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник. – Київ, 2009. – 295с.
24. Шинкаренко, Т.І. Мова дипломатичних документів: навчальний посібник / Т.І. Шинкаренко, А.Г. Гуменюк, О.Ю. Ковтун. - К., 2009. - 112 с.
25. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник. Київ, ЦУЛ, 2021. 168 с.
26. Berridge G.R. Diplomacy, Third Edition: Theory and Practice. Palgrave Macmillan: Basingstoke and New York, 2022. 6th edition. 240p.
27. Diplomacy for Professionals and Everyone (Diplomatic Studies, 20). Alisher Faizullaev. Brill-Nijhoff, 2022. 324 p.
28. Global Diplomacy: An Introduction To Theory And Practice. Thierry Balzacq, Frédéric Charillon, Frédéric Ramel, Nicole Snow. Palgrave Macmillan, 2020. 350 p.
29. Modern Diplomacy in Practice. Robert Hutchings, Jeremi Suri. Palgrave Macmillan, 2020. 260 p.
30. Orłowski Tomasz. Protokół dyplomatyczny. Między tradycją a nowoczesnością. Wydawnictwo Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2022. 480 s.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ: Довіра, 2007. 205 с. (Словники України). URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0002863

Довідкова література:

1. Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін.]. Київ : Знання України, 2004. Т. 1-2.
2. Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти томах. Харків: Фоліо, 2013. Т.1-5.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
«Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній
діяльності міжнародника»**

Методи навчання:

Під час викладання курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» використовується різні методи навчання – традиційні (лекції, практичні заняття, презентація індивідуальних завдань, опитування), активні методи навчання (дискусійні групи, конкурентні групи, ситуаційні вправи, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань та їх публічна презентація, підготовка тез наукових доповідей і статей до наукових збірників.

У процесі вивчення дисципліни використовуються пояснювально-ілюстративний, дослідницький та інтерактивні методи навчання, зокрема, метод вивчення конкретних ситуацій, семінар, метод групової дискусії, круглого столу, кейс-методи (кейс-стаді), метод «мозкові атаки», науковий диспут, наукова полеміка та інші.

Методичне забезпечення курсу:

Під час викладання курсу «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника» використовується різні види і засоби методичного забезпечення:

1. Навчальні аудиторії, які обладнанні для проведення лекційних і семінарських занять.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Опорні конспекти лекцій.
4. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни та завдання до семінарських занять.
5. Завдання для колоквиуму; завдання для індивідуального творчого проекту; питання для підготовки до заліку.
6. Інтернет-ресурси.
7. Ілюстративні матеріали.
8. Набір карт: карта світу; карта сучасної Європи; карта України.
9. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютери, мультимедійний проектор, екран інші технічні засоби навчання (ТЗН).
10. Авторські презентації та відеоматеріали, відеотека з навчальної дисципліни: «Публічне мовлення і міжкультурна комунікація в професійній діяльності міжнародника».